

Ita postquam laudaret Angelum idest Episcopum Pergami, culpat eum tamen, quod negligeret turbare, & corripere tenentes doctrinam Nicolaitarum, qui docebant mittere scandalum, unde dicit, *similiter poenitentiam age, si quo minus veniam tibi cito, & pugnabo cum illis in gladio oris mei.*

Angelo Thyatire Ecclesie scribit pariter; habeo adversus te pauca, quia permittis mulierem Jezabel, quae se dicit propheten, docere, & seducere servos meos, fornicari, & manducare de Idolo: bis &c.

Angelo Ecclesie Sardis, cap. 3. scribit, *Scio opera tua, quia nomen habes, quod Vivas, &*

mortuus es, esto vigilans, non enim invenio opera tua plena coram Deo meo, in mente ergo habe qualiter acceperis, & audieris, & serva, & poenitentiam age, si ergo non vigilaveris, veniam ad te tamquam fur, & nescies qua hora veniam ad te.

Angelo Laodicie scribit, *Scio opera tua, quia neque frigidus es, neque calidus, utinam frigidus esses, aut calidus, sed quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus incipiam te evomere ex ore meo.*

Ex quibus bene intelligimus quantum Deus attente consideret, & subtiliter Judicet Episcoporum negligentias, & omissiones.

De Negligentia Exequentium Litterarum Apostolicarum.

S U M M A R I A.

- 1 Exequentes litterarum Apostolicarum possunt esse in triplici genere, vel litterarum in forma gratiosa, vel in forma dignum, vel illo negligente, datur tertius, qui suppleat negligentiam secundi.
- 2 Ut iste tertius suppleat negligentiam secundi necesse est, ut constet de tali negligentia, nec sufficit, ut nolit exequi, quia potest habere justam causam non exequendi.
- 3 Si Uni tantum facta sit commissio, qui sit negligens exequi, tunc recurrendum est ad Papam committentem, ut alium deputet exequentem.
- 4 Ut constet de negligentia exequentis, oportet, ut constet litteras fuisse exequenti presentatas, & Juxta Concilium decurrisse post presentationem duos annos.
- 5 Erit negligens exequent, si non vocavit eos, qui erant Vocandi, vel qui habebant interesse in causa, vel ex vi clausule Vocatis Vocandis.
- 6 Non tamen sunt Vocandi, qui habent interesse tantum secundario.
- 7 Neque qui sperant habere interesse in futurum, sed tantum habent interesse de presenti.
- 8 Non est negligens exequent litterarum Apostolicarum, si ideo non exequitur, quia restat aliquid probandum.
- 9 Non tamen debet impedire executionem exceptio turbida, quae requirat altiore indaginem.
- 10 Merus exequent non debet admittere ullam exceptionem, sed debet exequi prompte, ne sit negligens.
- 11 Merus exequent neminem citat, aut Vocat, exequent vero mixtus debet citare, & Vocare quoscumque habentes interesse.
- 12 Vel habeant interesse ratione possessionis, vel ratione proprietatis.
- 13 Debet exequent mixtus servare ordinem Judicarium.
- 14 Propter imperitiam exequentum, quandoque in litteris Apostolicis apponuntur aliqua clausulae majoris claritatis gratia.

A R T I C U L U S XVIII.

De Negligentia Exequentium Litterarum Apostolicarum.

Exequentes litterarum Apostolicarum sunt in triplici genere, alii, qui deputantur ad executionem gratiae factae à Papa, qui providit de beneficio illud

conferendo in forma gratiosa, quo modo Papa confert beneficium, deinde committit exequenti, ut provisum mittat in possessionem; Alii qui deputantur ad exequendas litteras apostolicas in forma dignum, idest si N. idoneum reperieris per diligentem examinationem, eidem beneficium conferas, & solet in hoc casu, dato termino triginta dierum, qui incipit currere à die praesentationis litterarum Apostolicarum, huic exequenti deinde, vel in eisdem litteris, vel aliis distinctis apponi, & si infra 30. dierum primus non conferat, idest secundus exequent; eidem N. conferas beneficium, ex qua dicendi forma aperte constat, quod secundus exequent potest devenire ad executionem litterarum Apostolicarum solummodo in casu negligentiae, & morositatis primi, & est tertium genus exequentum.

Hinc si primus exequent datus in forma dignum, ex aliqua causa nolit conferre beneficium, vel ex defectu scientiae in providendo, vel ex defectu Civilitatis, ordinis, vel alterius qualitatis requisitae in collatione talis beneficii, cum non dicatur negligens non conferendo, ex quo negligens est, qui potest, & tenetur conferre, & non confert, in casu autem praedicto, nec potest, nec tenetur conferre ob defectum qualitatis requisitae; ideo non potest providendus recurrere ad secundum exequentem, sed ad summam poterit appellare ad superiorem, ad quem de Jure, & ratio est quia deputatio secundi exequentis est conditionalis, si primus exequent fuerit negligens, & morosus, qua conditione non verificata, de quo constare debet, ad Rotam allegatam per Garziam de benef. p. 6. c. 2. num. 95., Gratian. discept. for. c. 92. num. 30. 31.,

secundus non habet facultatem exequenti, ut bene notavit Garzias de benef. dicta p. 6. c. 2. num. 61., & 62., ubi Rota, & seqq., ubi quod datur secundus exequent in odium negligentiae primi, & num. 75. in fine.

3 Si autem contingat, ut executio litterarum Apostolicarum committatur uni tantum exequenti, ut soli ordinario, tunc eo negligente exequi, ad Papam committentem, est recurrendum.

4 Quod autem requiratur, quod constet de Negligentia exequentum ad effectum, ut executio devolvat, declaravit Rota coram Remboldo in Aquilana bonorum 17. Junii 1624. quae est decis. 521. num. 8., & 9. inter ejus impressas per haec verba (Nec obstat, quod cum dicti speciales exequentes non expediverint causam intra biennium, fuit eorum jurisdictio ad Auditorem Camerae devoluta Vigore decreti S. Concilii Trident. sess. 24. c. 20. de reform. quia praeterquam quod non constat, quod dicti exequentes fuerint requisiti ut dictas litteras debita executioni demandarent, quodque à die hujusmodi requisitionis lapsus esset biennium, ut requiritur per decretum Sacri Concilii ibi à die motae litis, & quod per eos steterit quo minus procederetur ad executionem dictarum litterarum, juxta notata per Rebuff. super concordatis 66. de forma litterarum exequent. mandati Apostolici in Vers. recusaverit, & Vers. Negligentes fuerint. Rota. decis. 293. sub nu. 1. p. 2. recent.

5 Erit negligens pariter exequent, si debet Vocare aliquos, & non Vocavit, vel quod essent vocandi ex dispositione Juris, ut habentes interesse, vel ex vi clausulae, in commissione insertae nempe Vocatis Vocandis ad tradita per Corrad. Praxi dispensat. lib. 9. cap. 5. num. 14., ubi num. 15., quod non sunt Vocandi, qui non possunt impedire executionem, & per hanc clausulam dicitur exequent mixtus.

6 Neque sunt vocandi habentes interesse tantum secundario, ut declaravit Rota coram

ram Urgelen. *decif.* 27. num. 12., & 13., & solum vocandi, qui tunc temporis habent
7 interesse, non autem si sperent in futuro ad allegata per *Martam de clausul. p. 1. clausula 96.*, *Zaccbias in Additionibus ad tract. de oblig. Camerali*, & *Rota impressa post ejusdem tract. de societ. offic. quest. 5. num. 3.*, & *coram Meltio in Romana Censu, seu depositi 29. Junii 1645.*, & iterum in eadem 26. Januarii 1646., & *decif.* 190. num. 12., & *seqq. impressa post Zaccbiam de obligat. Camerali.*

Ideoque vocandi sunt ii, de quorum prejudicio ageretur in executione litterarum, vel Instrumentorum, *Gabriel. de citationibus concl. 1. num. 445.*, *De Luca de benefic. discursu 73. n. 21.*, & *seqq.*, & consequenter, qui sunt legitimi contradictores, & non alii.

8 Non erit negligens exequor litterarum Apostolicarum, si idem non exequatur, quia aliquid restat probandum, *Rota coram Plato in Urbinaten. Parochial. impressa post Marchesan. de Commission. p. 1. num. 2. folio michi 377.*, & *alia coram Corduba in Placentina Præstimoniorum apud eundem Marchesan. impressa folio 365.*

9 Non impedit tamen executionem exceptio turbida, quæ requirat altiore indaginem, *Rota decif. 389. num. 1. tom. 1. p. 1. recent.*, ubi quod exceptio Jurispatr., de quo clare non constat, non debet retardare executionem litterarum Apostolicarum, *Cerro decif. 250. num. 6.*

10 Sicuti è contra merus exequor, non potest admittere ullam exceptionem, sed debet exequi promptè, & absolutè sine ulla retardatione, etiam si opponatur falsitas; *Farinac. quest. 97. num. 69.*, & *quest. 100. nu. 106.*, etiam spretis oppositoribus *Merlin. in Pisana Beneficii Mercurii 27. Junii 1629. num. 2.*, cum aliis ibi alleg. *decif. 418.*

11 Ita merus exequor neminem citat, aut notat, sed solum simpliciter exequitur ad allegata per *Gabriel. de citat. dicta Concl. 1. num. 229.*, ubi è contra exequor mixtus, ut quando apposta est clausula (vocatis,

vocandis) vel servatis, servandis, debet citare omnes, & singulos interessè habentes, alias negligens est, *Aloys Riccius in praxi fori Ecclesiastici decif. 108. num. 6. in p. edit. in secunda verò decif. 95.*, quia cum debeat judicialiter cognoscere, necessario requiritur citatio *Barbosa clausula 185. num. 11.*, alias actus, & executio nullus, & nulla est, *Rota coram Dunozet. in Ferrarient. bonorum impressa per Farinac. p. 1. recent. decif. 624. à num. 4.*, *Cerro decif. 495. num. 18.*

12 Ita pariter essent vocandi non solum, qui habent interessè ratione possessionis, sed etiam ratione proprietatis, *Rota impressa per Farinac. decif. 525. num. 4. p. 2. recent.*

13 Et virtute ejusdem clausulæ, deberet necessario servari ordo Judicialis, assignando terminos, *Marta clausul. 196. nu. 9.*, *Moneta de commut. ultim. volunt. cap. 10. num. 269.*, *Veral. decif. 286. num. 4. p. 1.*, *Marchesan. de commiss. p. 2. pagina michi 491. nu. 3.*, *Cerro decif. 112. num. 18.*, *decif. 282. num. 8.*, Quod limitatur quando non compareret legitimus contradictor, quia tunc exequor poterit extrajudicialiter procedere se informando, ad allegata per *Rotam coram Cerro decif. 237. num. 28.*, *Ottobon. decif. 164. num. 10. 12.*, & *decif. 219. num. 6.*, Limita tamen si narratum sit vacationem contigisse in mense reservato, quia de hoc constare debet exequori, licet nullus appareat contradictor, *Ottobon. decif. 57. num. 3. 4. 14.*, ubi quod est fundamentum *Camerae*, & de eo debet concludenter constare.

14 Notat *Corradus Praxi dispensationum lib. 9. cap. 6. num. 23.*, quod exequores litterarum Apostolicarum, non raro propter imperitiam, seu quia praxim Curia Romanæ non callent, verentur executioni demandare litteras Apostolicas, & sic ex levi causa trepidantes, ubi non erat trepidandum, recusant exequi, aut tacite omittunt, ob hoc practicatur, quod multoties apponatur aliqua clausula, quæ non erat apponenda, & apponitur majoris claritatis gratia.

De Negligentia Fidejussorum.

SUMMARI A.

- 1 **D**efinitio, seu descriptio fidejussionis.
- 2 Fidejussor tunc est negligens, quando omittit facere quod spondit, nec habet legitimam excusationem.
- 3 Quid si promittat pro minore contrabente sine solemnitatibus.
- 4 Nulla existente obligatione minoris, nulla est etiam obligatio accessoria fidejussoris.
- 5 Etiam si minor dixisset in contrabendo se majorem.
- 6 Obligatur fidejussor si accessit cum clausula principalis, & in solidum.
- 7 In quo casu obligatio fidejussoris stat de per se, tanquam contractus distinctus, & separatus à contractu minoris.
- 8 Fidejussor in contractu census tenetur ad annuam præstationem ad quam non teneretur minor, qui contraxit sine solemnitatibus.
- 9 Minor verò, & fidejussor tenerentur ad restitutionem pretii recepti.
- 10 Minor, & mulier non præsumuntur facti locupletiores ex contractu nullo, sed erit probandum à dicente factos esse locupletiores.
- 11 Secus præsumitur in contractu facto cum decreto Judicis.
- 12 Fidejussor in contractu minoris nullo obligatur, si apposta sint clausula Cameralis.
- 13 Obligatur fidejussor, si accessit cum Juramento.
- 14 Quæ intelliguntur habere locum, ubi contractus non sunt absolutè prohibiti, sed habent statum intrinsecum validitatis.
- 15 In contractibus verò à Jure omnino reprobatis, ut de solvendis usuris, non plus obligatur fidejussor, quam principalis.
- 16 Ita quando contractus est defectu substantialium nullus.
- 17 Et tunc tam principalis, quam fidejussor possunt dicere de nullitate.
- 18 Exceptiones reales, quæ competunt principali, competunt & fidejussori.
- 19 Contractu minoris nullo ex decreto interposito ex capite falsæ causæ, tamen fidejussio tanquam contractus de per se, sustinetur.
- 20 Ex pacto nudo fidejussor accedens de Jure Civili non obligatur, at si de per se, & principaliter fidejubeat, de Jure Canonico valet.
- 21 Negligentia fidejussoris in solvendo, præjudicat principali debitori quo ad usuras, & expensas, quæ decurrunt.
- 22 Si vero fidejussor non opponat exceptiones sibi competentes, ex hac omissione, & negligentia sibi, non debitori præjudicat.
- 23 Discutitur, an minor possit per indirectum obligari fidejussori ex contractu nullo, & distinctis casibus solvitur num. 24.
- 25 Si minor contrahat sine solemnitate, sed confirmet contractum Juramento, tunc ex communi Theologorum sententia minor obligatur, & in hoc casu fidejussor relevatur contra minorem.
- 26 Nec valet, quod statutum prætextu publicæ utilitatis prætendat Juramentum vi, & metu extortum, quia perfectionem non potest infirmare veritatem.
- 27 Privilegium minorum primo, & principaliter est pro bono particulari, secundario vero, & in consequentiam pro bono communi.
- 28 Statutum non obligat mulieres, aut minores ad culpam.
- 29 Statutum non potest irritare verè contractus minorum Juratos, ita nec mulierum.
- 30 Jurisdictione laica potest fieri prohibitio, ne contrabentes apponant Juramentum in contractibus, at post appositum non potest illud irritare.
- 31 Ex commentario Statutorum convincitur, quod mulier, quæ juravit observare contractum, non agat, nisi prævia dispensatione à Juramento, & sic sustinetur contractus de Jure Canonico.
- 32 Minor læsus ex contractu jurato, ut relaxetur Juramentum ad effectum agendi non habet necesse citare partem, secus ad effectum rescindendi contractum.
- 33 Contractus minoris juratus prævia Juramenti relaxatione ex solo consensu minoris à Iudice potest rescindi per implicitam conditionem, cui ab initio contrabentes censentur consentire, & num. 34.
- 35 In tali rescissione contractus non incurritur pena, per præviam Juramenti relaxationem.
- 36 Relaxatio Juramenti concedenda est ad effectum agendi, non sic excipiendi.
- 37, & 38 Hæredes minoris tenentur servare contractum.